

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu I / Semestrul 2

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii/calificari COR/grupă de bază ESCO*	IDENTITĂȚI REGIONALE ÎN EUROPA CENTRAL-RĂSĂRITEANĂ. MASTERAT ÎN ISTORIE istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308).Cod ESCO: (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations) (https://www.anc.edu.ro/competente/): 2633 - Filozofi, istorici și specialiști în științe politice; 2422 - Specialiști în domeniul politicilor administrative / Acces în ciclul de doctorat (Istorie)

* conform Planului de învățământ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Cercetarea aplicată a patrimoniului cultural (I)		2.2. Cod disciplină		MIR 1205	
2.3. Titularul activității de curs							
2.4. Titularul activității de seminar / laborator			Prof. univ. dr. Cristian Ioan Popa				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
d. Tutoriat					
e. Examinări					4
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	39
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	32
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	75
3.10 Numărul de credite**	3

* 1 credit = 25 ore

**Se recomandă ca 3.7 să fie mai mare sau egal cu 3.8

4. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu videoproiector sau tablă inteligentă

Competențe specifice acumulate

5. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

6.

Competențe/rezultate ale învățării specifice programului de studii –	
--	--

Competențe/rezultate ale învățării specifice domeniului și ramurii de știință– prevăzute în standardele ARACIS în vigoare	
Competențe transversale	CT2. Dezvoltarea și menținerea parteneriatelor cu instituții culturale și actori din domeniul protejării moștenirii culturale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul încearcă să aducă în atenția masteranzilor principalele metode de cercetare a patrimoniului imobil și mobil. Pe lângă dobândirea unor cunoștințe care să le permită încadrarea unui monument din punct de vedere stilistic, cursul urmărește familiarizarea acestora cu mecanismele degradărilor fizico-chimice pe care le acesta suferă.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea unor deprinderi de analiză a monumentelor din punct de vedere stilistic, planimetric și volumetric.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
8.2. Seminar-laborator		
1. Definirea patrimoniului și categoriilor care îl compun.	Problematizare	2 ore fizice
2. Atitudinea față de patrimoniu începând din Antichitate.	Dezbateri	2 ore fizice
3. Arhitectura de zid dacică în contextul monumentelor UNESCO.	Dezbateri	2 ore fizice
4. Patrimoniu roman în Dacia – principale repere de studiu.	Dezbateri	2 ore fizice
5. De la antic la modern. Castrul roman, cetatea medievală și fortificația Vauban de la Alba Iulia.	Dezbateri	2 ore fizice
6. Spoii romane în arhitectura medievală și modernă.	Dezbateri	2 ore fizice
7. Arhitectura rurală săsească din Transilvania. Studiu de caz: satele din Valea Hârtibaciului.	Dezbateri	2 ore fizice
8. Localizarea și cercetarea patrimoniului reperat în ansamblul istoric al cetății Sibiului.	Dezbateri	2 ore fizice
9. Arhitectura armenilor din Transilvania. Studiu de caz: orașul Dumbrăveni.	Dezbateri	2 ore fizice
10. Patrimoniul intangibil. Între intenții și fapte în gestionarea siturilor și monumentelor istorice din România.	Dezbateri	2 ore fizice
11. Gestiunea locală și națională a patrimoniului arhitectural. Întocmirea documentațiilor istorice și urbanistice pentru PUG și PUZ și importanța lor.	Dezbateri	2 ore fizice
12. Cercetarea patrimoniului tehnic și industrial.	Dezbateri	2 ore fizice
13. Patrimoniu hibrid?	Dezbateri	2 ore fizice
14. Categori de patrimoniu ignorate.	Dezbateri	2 ore fizice

Bibliografie generală

- Virgil Apostol, *A Few Indications on the Architecture of Sarmizegetusa Regia. About the Andesite Columns and the Measurement Unit*, în *Caietele ARA*, 10, 2019, p. 55-88.
- Alexandru Avram, Ioan Bucur, *Stadt Hermannstadt. Die Altstadt / Municipiul Sibiu. Centrul istoric*, Denkmaltopographie Siebenbürgen Stadt Hermannstadt, 5.1.1., Köln, 1999.
- Irina Băldescu, *Transilvania medievală. Topografie și norme juridice ale cetăților Sibiu, Bistrița, Brașov, Cluj, București*, 2012.
- Petre Beșliu Munteanu (coord.), *Groapa cu lei. Istorie și arheologie / Die „Löwengrube”. Geschichte und Archäologie*, Sibiu, 2015.
- Maria Crîngaci-Țiplic, Ioan M. Țiplic, *Sibiul și arheologia urbană*, în Vasile Ciobanu, Dan D. Iacob (ed.), *Studii de istorie a orașelor. În honorem Paul Niederaier*, București – Brăila, 2017, p. 542-593.
- Adalbert Cserni, *O vizită la Apulum* (traducere din limba maghiară) Cuvânt înainte: Vasile Moga, Studiu introductiv și revizuire text: Carmen Stînea, Note: Radu Ota și Gabriela Mircea, Alba Iulia, 2010.
- Alexandru Diaconescu, *Statuaria majoră în Dacia romană*, Cluj-Napoca, 2004.
- Alexandru Diaconescu, *Forurile Sarmizegetusei. O plimbare imaginară prin centrul politico-administrativ al micii Rome de la poalele Retezatului*, Cluj-Napoca, 2010.
- Hermann Fabini, *Atlas der siebenbürgisch-sächsischen Kirchenburgen und Dorfkirchen*, Band I., Hermannstadt und Arbeitskreis für siebenbürgische Landeskunde e.V. Monumenta Verlag, Heidelberg, 1998.
- Florin Fodorean, *Drumurile din Dacia romană*, Cluj-Napoca, 2006.
- Gheorghe Fleșer, *Biserici românești de zid din județul Alba*, Alba Iulia, 2001.
- Ioan Glodariu, *Arhitectura dacilor: civilă și militară*, Cluj-Napoca, 1983.
- Vasile Moga, *Contribuții la istoria militară a Daciei romane. Legiunea XIII Gemina*, Cluj-Napoca, 1983.
- Paul Niederaier, *Geneza orașelor medievale în Transilvania*, București, 2016.
- Sergiu Nistor, *Gestiunea patrimoniului arhitectural* (curs).
- Radu I. Ota, Cristian Florescu, *Observații asupra incintei vestice a castrului roman de la Apulum și câteva constatări istorice*, în *Apulum*, LIII, 2016, p. 205-234.
- Răzvan C. Pop, Zeno K. Pinter, Claudia Urduzia, *Considerații privind fortificarea unui oraș medieval din Transilvania. Bălțile Sibiului ca parte a sistemului de apărare*, în Zeno K. Pinter, Anca Nițoi, Claudia Urduzia (ed.), *Relații Interetnice în Transilvania Militaria*

Mediaevalia în Europa centrală și de sud-est, Sibiu, 2018, p. 187-216.

- Cristian Ioan Popa, *Câmpul Pâinii și monumentele sale. Nașterea și apusul unui simbol*, în *Sargetia*, IV, s.n., 2013, p. 281-302.

- Cristian Ioan Popa, Cristinel Plantos, *Peisaj cultural pe Valea Hârtibaciului. Elemente de patrimoniu arheologic, istoric și urbanistic în comuna Chirpăr*, Sibiu, Ed. Astra Museum, 2019.

- Cristian Ioan Popa, Cristinel Plantos, Alin Teodorescu, Diane Doborean, *Din patrimoniul tehnic al Cugîrului: castelul de apă*, în *Terra Sebus*, număr special, 14/II, 2022, p. 317-367.

- Radu Popa, *La începuturile evului mediu românesc. Țara Hațegului*, București, 1988.

- Adrian Andrei Rusu, *Ctitori și biserici din Țara Hațegului până la 1700*, Satu Mare, 1997.

- Adrian Andrei Rusu, *Castelarea carpatică. Fortificații și cetăți din Transilvania și teritoriile învecinate (sec. XIII-XIV)*, Cluj-Napoca, 2005.

- Adrian Andrei Rusu, *Alba Iulia. Între fondarea eparhiei și capitala principatului Transilvaniei*, Ghimbav, 2009.

- Florin-Rareș Tileagă, Cristina Cofaru, Ovidiu Hațegan, Diana Cutinici, Clarisa Iordache, *Județul Alba. Ghid turistic*, Alba Iulia, 2012.

- Volker Wollmann, „Diaspora” monumentelor arheologico-epigrafice din centre urbane și militare ale. *Daciei Superior*, în *Nemus*, 7-8, 2009, p. 100-158.

- Volker Wollmann, *Patrimoniul preindustrial și industrial în România*, vol. I-IX Editura Honterus, Sibiu, 2010-2022.

* temele de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.

* temele abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.

* este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceeași disciplină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei se armonizează cu așteptările reprezentanții comunității epistemice, printr-o cercetare pe teren a diverselor categorii de patrimoniu.

1. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Cunoașterea adecvată a conținuturilor	Orală: conversație și expunere liberă	100%
10.6. Standard minim de performanță: pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei minime 5. Asimilarea termenilor specifici, a problematicei generale a monumentelor istorice din România.			

Data completării
22.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
01.10.2025

Semnătura directorului de departament
Prof. univ. dr. Dumitran Daniel